



WERKGROEP NATUURLIJK ZEIST - WEST

Couwenhoven 4612, 3703 EM Zeist. Telefoon 030-6958618;
e-mail: werkgroep@natuurlijkzeist-west.nl

Inspreektekst Ronde Tafel 18 november 2021 Integraal Ruimtelijk Perspectief U16 regio.

Geachte raadsleden,

Opmerking vooraf: het IRP is zoveel omvattend dat het een illusie is dat je in 5 minuten op het geheel kunt reageren. Over een document als dit hoor je een aantal dialoog- en informatieavonden te houden en een schriftelijke zienswijzenprocedure zodat over de inhoud alle vragen en opmerkingen aan de orde kunnen komen. Eventueel georganiseerd vanuit de regio voor de lokale burgers.

Wij verwijzen met complimenten voor veel inhoud naar de reacties van SBZ en SMZ en beperken ons vanwege de tijd.

We hebben veel bijzonder landschap in Utrecht. Bij een afnemende natuurlijke bevolkingsgroei en de vergrijzing van de bevolking is groei van werkgelegenheid buiten de zorg en bouwen van meer woningen nauwelijks nodig. Groei gaat nodeloos ten koste van de kwaliteiten. De consequenties daarvan worden verdoezeld met mooie woorden als gezond stedelijk leven en Groen groeit mee.

Afdoening zienswijzen gemeenteraden

Wij zijn blij met de eerdere kritische opstelling de gemeenteraad in de zienswijzen. Over deze zienswijzen nog het volgende.

- Borgen natuur ha en onderschrijven Bijzonder Provinciaal Landschap.
Deze zienswijze is wel heel flauw afgedaan door de regio. Want de provincie beslist maar de regio kan het onderschrijven juist als Goen mee moet meegroeien. Hoe komt u hierop als gemeenteraad terug?
- Vastleggen ecologische verbinding Odijk – Groenekan.
Deze heeft echter geen prioriteit volgens het IRP. Alleen de Waterliniescheg heeft deze. Dat is jammer want deze verbinding is belangrijk voor de natuur.
- Veel duidelijker vastleggen van natuurbehoud binnen Groen groeit mee. Combinatie van recreatie en natuur is problematisch als er niet goed wordt gezoned. Hier worden ten onrechte te grote voorschotten opgenomen.
- Fietspad USP-Zeist toetsen aan natuurwaarden. De gele lijn op de kaart over Lage Grond verwijderen c.q. niet onderschrijven. De raden van De Bilt en Zeist en ook de groene groepen vragen nog steeds de verbinding over de Bisschopsweg uit te werken.

- Route HOV / Sneltram Zeist-Noord staat over de A28. Eerder gaven de raden van De Bilt en Zeist aan dat deze over de Universiteitsweg zou moeten lopen. Dat is ook beter voor de natuur. U kunt aangeven het IRP-tracé niet te onderschrijven.

Het college is tevreden met de afdoening van de zienswijzen. Wij zien nog wel verbeteringen. Wat als u of een andere gemeenteraad dat niet is. Welke weg is er voor verdere verbetering?

Participatie en Omgevingsvisie

Het Integraal Ruimtelijk Perspectief is een soort Omgevingsvisie voor de regio U16. Er wordt een ingrijpende toekomstontwikkeling in geschetst. Een sterke groei van de regio met 80.000 arbeidsplaatsen en 145.000 woningen en een daaruit voortvloeiende nieuwe woningvraag van 70.000 mensen en vraag naar nieuwe grootschalige infrastructuur. Daarnaast is de druk op onze centraal gelegen deels nog mooie en groene regio toch groot vanwege de centrale ligging.

Voor Zeist betekent dit ondermeer:

- 0 – 5000 woningen in Zeist-Noord.
- het HOV-Noord (zie ook de tekst ergens waar staat je op dit soort projecten geen of nauwelijks invloed hebt; des te belangrijker is het voortraject nu).
- 500 – 1500 woningen bij het Station Driebergen-Zeist.
- 3000 woningen in projecten door Zeist heen.
- Zoekopdracht bedrijfsterrein ten oosten van Utrecht/Kromme Rijnvallei bij een Regiopoort.

Is er participatie onder burgers en organisaties in Zeist geweest over deze onderwerpen? Ook over het merendeel van de 3000 woningen zullen burgers nog niet of nauwelijks zijn gehoord.

Het college spreekt in het raadsvoorstel van (uitgebreide) participatieprocessen met de bevolking maar onduidelijk is welke dat zijn. En het ophalen informatie is nog wat anders dan participatie /dialoog over hoofdlijnen van ruimtelijk beleid en ontwikkeling zoals de nieuwe Omgevingswet aangeeft. Ook de Propositie zelf geeft aan dat participatie over de Propositie nog moet volgen in het kader van de Omgevingsvisie:



In het voorliggende raadsvoorstel valt het meest op.

De uitvoering van de opgaven is ook complex, omdat deze als zelfstandige projecten worden uitgevoerd, maar vanuit het gedachtegoed van de Propositie van Zeist en het IRP met elkaar samenhangen. De betrokken inwoners en belanghebbenden moeten daarom voortdurend **gevoed** worden over het gedachtegoed waarbinnen de projecten worden uitgevoerd. Dat vergt een zorgvuldige voorbereiding van en communicatie over projecten, waarbij u, inwoners en belanghebbenden nauw betrokken worden. Juist omdat al die projecten bijdragen aan het goede leven van inwoners in Zeist, nu en in de toekomst.

Het college ziet alleen participatie over de uitvoering van projecten, maar burgers en organisaties willen ook graag participeren over hoofdlijnen van beleid en ruimtelijke ontwikkeling. Dat schrijft de wet de Omgevingswet ook voor. Zie de inbreng op de gespreksavond met de raad op 14 oktober jl. met [sheets](#) over de Omgevingswet.

Het college vermijdt duidelijk in te gaan op de relatie met Omgevingsvisie en participatie daarover anders dan als een soort uitvoeringskwestie. Hierover is 14 oktober van gedachten gewisseld en nu blijkt weer dat van een dialoog over de Propositie geen sprake is. Het college is na 14 oktober nog niet op andere gedachten gekomen. Het college gaat ons als belanghebbende voeden met goede gedachten. Dit doet toch sterk denken aan mijn jeugd, aan de tijd dat inspraak in Nederland nog moest worden bevochten. Want mogen de bewoners van Zeist-Noord niet meepraten over het principe van 5000 woningen meer en een sneltram? Alleen over de uitvoering, dus waar ze - deels in het groen ter plekke - terecht komen?

Binding van de raad aan het IRP

Bent u als raad gebonden aan het IRP of kunt u er na inspraak nog op terugkomen?

Het raadsvoorstel zegt:

Het IRP is hiermee een gezamenlijke basis voor gemeentelijke omgevingsvisies en lokale beleidsstukken die de komende jaren worden opgesteld. Daarmee is het IRP een belangrijke schakel richting de uitvoering en kan de regio slagvaardig aan de slag in verschillende allianties. De Propositie van Zeist is een belangrijke bouwsteen voor de Zeister opgave in het IRP.

Als burgers worden wij straks dus met het IRP gevoed zo niet op oren geslagen bij allerlei uitvoeringstrajecten.

Het IRP zegt (bladzijde 143)

Het IRP heeft geen wettelijke juridische status,(...). Het IRP is **geen vrijblijvende afspraak** en kan, na vaststelling in de gemeenteraden, gezien worden als een basis voor samenwerking tussen gemeenten op inhoud en proces om de ambities te realiseren, met behoud van **de eigen publiekrechtelijke** verantwoordelijkheid ten aanzien van bijvoorbeeld gemeentelijke Omgevingsplannen. Gemeenten zijn en blijven zelfstandig verantwoordelijk voor lokale Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.

Het raadsvoorstel vermeldt verder:

Uiteindelijk zijn regionale opgaven verankerd in lokale besluitvorming en vice versa. U beslist over ontwikkelingen en uitvoering daarvan in onze gemeente en heeft daarbij het laatste woord.

Enerzijds dus niet vrijblijvend maar wel het laatste woord. Maar dan toch gebonden? En dan nog het beperkende "eigen publiekrechtelijke verantwoordelijkheid"? Heeft de gemeenteraad geen vrijheid meer voor een politieke of beleidsmatige eigen verantwoordelijkheid? Wij vragen uw raad om het onduidelijke voorbehoud in de tekst duidelijk in de besluitvorming over het IRP te verwerken

Gevolgen van de groei voor het groen in Zeist?

Het IRP begint veelbelovend:

PERSPECTIEF 1 – EEN GROENE EN GEZONDE LEEFOMGEVING

Het leven van bestaande en nieuwe inwoners speelt zich in 2040 af in een gezonde en groene leefomgeving. Gezond en groen begint bij de voordeur met onder andere speeltuintjes, sportvoorzieningen, parken en openbare ontmoetingsplaatsen en zet zicht voort in een netwerk van grote en kleine landschappelijke structuren op verschillende schaalniveaus, van plantsoen tot groene oever, van Heuvelrug tot veenweidegebied, van Lekdijk tot Waterlinie en alles er tussenin. Landschap, water en groen vormen de grondslag voor gezond leven.

Binnen deze hoogwaardige landschappelijke context geven we vorm aan de stedelijke groei van wonen en werken en de toekomst van een natuurinclusieve, circulaire economisch rendabele landbouw. We zorgen voor voldoende ruimte voor water, duurzame energieopwekking, recreatie en natuur.

Gezond en groen begint bij de voordeur zegt het IRP dus. Er is een groene leefomgeving volgens het IRP. In de praktijk zien we bij bouwplannen door zware bouwprogramma's het groen sneuvelen. Of hele gebieden zoals straks bij het station Driebergen-Zeist. Soms gaat het net om de groene randen en structuren.

Bij de Dreef moesten we krachtig aan de bel trekken omdat er te dicht op het groen ontwikkeld wordt.

Mijn oog viel op het bestemmingsplan Huis ter Heide Zuid als voorbeeld. Daar verdwijnt een bosperceel van wat het oorspronkelijke landschap van Zeist lijkt onder de nieuwbouw. Een stukje groene kleur gaat weer verdwijnen in Zeist.



Er blijven maar smalle groenstroken over die tijdens de bouwwerkzaamheden onder druk staan en waarin bomen worden gekapt omdat binnen 5 meter van nieuwe bebouwing ook

zondermeer mag worden gekapt. Oorspronkelijk bos dat fleur en groene kleur geeft aan Zeist verdwijnt.

Waarom kan er niet ontwikkeld worden tussen het groene grenzen? Waarom creëren we in Zeist zo'n grote bouwdruk dat we ons bestaande groen niet kunnen ontzien. Het is prima om een bedrijventerreintje om te vormen, maar waarom moet dat ten koste van het aanwezige landschappelijke groen? We hebben nu een Structuurvisie, "Zeist schrijf je met een Q." Kwaliteit zou voor kwantiteit gaan. Dan lukt nu al niet zonder duidelijke bouwopdracht van de regio. Hoe geloofwaardig is Gezond stedelijk leven of Groen groeit mee als je dit soort plaatjes ziet?

Dit geldt voor vele bouwplannen. Door de grote bouwdruk vooral als gevolg van de groei met 80.000 arbeidsplaatsen en te weinig sturing op de woningmarkt creëren we nog eens een extra druk die het groene aanzien van de gemeente sterk zal schaden. In onze [reactie](#) voor de Ronde Tafel van 3 juli jl. op het concept IRP lieten we al de gevolgen voor De Dreef zien.

Zijn 145.000 woningen nodig om de woningnood aan te pakken?

Ik verwijs naar de Stichting Beter Zeist die aangeeft dat de meeste experts het woningtekort in Nederland op ongeveer 300.000 schatten. Voor Zeist is het bouwen van 100 woningen per jaar waarschijnlijk meer dan genoeg om de eigen woningmarkt te bedienen. Waarom kiest Zeist dan voor deze enorme programma's? Het is mooi als je anderen kunt helpen, maar als dat ten koste gaat van je eigen kwaliteiten wil je dat dan als het niet nodig is?

De groei vergroot de woningnood aanzienlijk met 70.000 vragers met ook nog eens de economische kansenongelijkheid op de woningmarkt. De energie die in een IRP wordt gestoken, zou zich daar eens op moeten richten. Wij willen allemaal dolgraag wat aan de woningnood doen. Dan zouden we deze koe bij de horens moeten vatten.

Opmerkingen Station Driebergen-Zeist

Hoe kunnen hier 500 tot 1500 woningen worden gebouwd zonder de kwaliteiten van het Kromme Rijngebied, de Stichtse Lustwarande en de Utrechtse Heuvelrug aan te tasten? Dit betekent minimaal 5 tot 15 voetbalvelden aan zeer dicht opeengebouwde hogere bebouwing. Dan heb je een intensieve flatwijk met hoogbouw (100 woningen per ha). Dan praat je over 30 tot 40 woningen per ha. En dus minimaal 12 voetbalvelden. En dus geen "dorpse bebouwing met stadse allure" zoals in de Propositie staat. In de Propositie staat ook: het is een onderzoeksrichting. Maar in het IRP staat: 500-1500 woningen. Heeft uw raad hier al voor gekozen. Ook in deze aantallen? Dit staat niet in de Propositie? Daarin staat alleen onderzoek. Gaat uw raad zich nu binden aan 5 -15 voetbalvelden met flatwoningen in de groene stationsomgeving met vijf landgoederen in een groene omgeving. Het is verstandig dit aantal dan in elk geval op 0 tot 1500 te zetten, net zoals bij Zeist-Noord. Is deze gang van zaken, een onderzoeksrichting in de Propositie is binnen een jaar overgenomen tot hard regionaal uitgangspunt, een voorbeeld voor de voorzichtigheid die je als gemeenteraad in acht moet nemen.

Want we zouden het groen, de ecologie, de Stichtse Lustwarande toch groen maken. Hoe verhoudt de woningbouw zich hiertoe. Welke landschappelijke structuren gaan sneuvelen? Het stationsgebied ligt ingeklemd tussen 6 landgoederen en het Kromme Rijngebied. Bovendien een vitale kern kan dit ook niet zijn. Mensen moeten naar Utrecht per trein of per fiets naar Odijk, Driebergen of Zeist voor de huisarts en de boodschappen. Deze plaatsen gaan ook aan elkaar groeien

Suggesties voor aanpassingen van het raadsbesluit

1. Wijzig de besluitvorming over het IRP. Want de anders krijgt de pen op de neus als u denkt dat u nog afstand kunt nemen van het bindende karakter het IRP. Neem het
 - a. Voor kennisgeving aan. Dat is het duidelijkste en geeft ruimte voor participatie bij de Omgevingsvisie of
 - b. Houdt een slag om de arm in de besluitvorming. Bijvoorbeeld met de volgende zinssnede (geel gemarkeerd):
 In te stemmen met het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) als visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de regio Utrecht tot 2040 met dien verstande dat de raad zich het recht voorbehoud met name in de Omgevingsvisie de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente anders in te vullen mede overwegende dat nog geen burgerparticipatie over deze ontwikkelingen heeft plaatsgevonden.
2. Neem afstand in een kanttekening of in een tweede beslispoint van de groei van het aantal arbeidsplaatsen. Geef bijvoorbeeld aan de groei niet ten koste mag gaan van ruimte voor natuur en groen en van oplossingen voor de woningnood.
3. Geef in een beslispoint aan dat het IRP over het station Driebergen-Zeist veel verder gaat dan de Propositie en dat u als raad zich vooralsnog alleen bindt aan een onderzoek naar een kern c.q. geef aan dat uw raad zich slechts bindt aan een ontwikkeling van 0 – 1500 woningen.
4. Geef in een beslispoint of kanttekening aan als raad dat de keuze voor een fietspad door de Lage Grond (staat op de kaart) in het IRP te voorbarig is gegeven de wensen van de gemeenteraden en het lopende onderzoek door de provincie en dat de regio meer aandacht moet besteden aan natuurbeschoud en de ecologische verbinding Odijk-Groenekan waarin het Bijzonder Provinciaal Landschap ook een rol kan spelen.

Namens de Werkgroep
Met vriendelijke groet,

Ernest Schuler
06-49876043